

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/54/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117205377
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8117205377.5

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jany Jančíkovej, v sporovej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX D., 2/ E. B., F. D., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX D., oboch zastúpených: RIEDL advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, IČO: 54 359 490, proti žalovaným: 1/ Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpenému: AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., so sídlom P. O. Hviezdoslava 10625/23B, 036 01 Martin, IČO: 36 865 036, 2/ DUPOS dražobná, spol. s r.o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, 917 01 Trnava, IČO: 36 233 935, zastúpenému: advoconsulting s.r.o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, 917 01 Trnava, IČO: 47 253 428, o zdržanie sa výkonu záložného práva, o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Prešov, č. k. 16C/8/2017-525 z 27.9.2023, takto

rozhodol:

Zrušuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie určil, že žalobcovia majú voči žalovaným nárok na náhradu trov prvoinštančného konania o nariadení neodkladného opatrenia v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.
2. Vychádzal zo zistenia, že dňa 28.2.2017 podali žalobcovia na súd prvej inštancie návrh, ktorým sa domáhali nariadenia neodkladného opatrenia, ako aj náhrady trov konania.
3. Súd uznesením zo dňa 29.3.2017, č. k. 16C/8/2017-78, návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel a uložil žalovaným povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva bližšie špecifikovaného vo výroku tohto uznesenia a o trovách konania rozhodol tak, že o nich bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej. Voči tomuto uzneseniu podal žalovaný 1/ prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie, ktoré bolo doručené tunajšiemu súdu dňa 24.4.2017.
4. O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 15.6.2017, č. k. 5Co/94/2017-199 tak, že potvrdil napadnuté uznesenie a o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalobcom 1/ až 3/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 26.6.2017.
5. S poukazom na to, že o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania o nariadení neodkladného opatrenia nebolo rozhodnuté a s poukazom na uznesenie zo dňa 29.3.2017, č. k. 16C/8/2017-78, je povinnosťou súdu rozhodnúť ešte o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania o nariadení neodkladného opatrenia.
6. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania o neodkladnom opatrení rozhodol súd podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení. Keďže súd nezistil žiadne dôvody pre aplikáciu ust. § 257

CSP, pričom žalobcovia boli v konaní o neodkladnom opatrení úspešní v celom rozsahu, súd v súlade s § 255 ods. 1 CSP priznal žalobcom nárok na náhradu trov prvoinštančného konania o neodkladnom opatrení v rozsahu 100 %, keďže návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo v celom rozsahu právoplatne vyhovené, čo uznesením zo dňa 15.6.2017, č. k. 5Co/94/2017-199, potvrdil i odvolací súd.

7. Proti uzneseniu v zákonnej lehote podali odvolanie žalovaní 1/ a 2/.

8. Žalovaný 1/ podal odvolanie z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. a) CSP, t. j., že neboli splnené procesné podmienky, ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ust. § 365 ods. 1 písm. c) CSP, t. j., že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t. j., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP, t. j., že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t. j., že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ust. § 365 ods. 1 písm. g) CSP, t. j., že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j., že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Poukázal na to, že súd prvej inštancie úplne ignoroval ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, nepovažoval za potrebné o tejto sa zmieniť a nebral zreteľ na okolnosť, že žalovaný bol v konečnom výsledku vo veci plne úspešný. Ide o protiprávne konanie takej intenzity, ktorá vylučuje, aby išlo o nestranného sudcu. Ak rozhoduje sudca, ktorý sa nejaví nestranný, ide o situáciu, kedy je súd nesprávne obsadený. Navyiac, predmetné uznesenie nerešpektuje zásadu právnej istoty, t. j. stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Odklon od takejto praxe je súd povinný dôkladne odôvodniť, a ak sa odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladne odôvodnenie tohto odklonu.

10. Napadnuté rozhodnutie je v rozpore so zákonom, Ústavou Slovenskej republiky, ale ako celok aj v rozpore s konceptom Slovenskej republiky ako materiálneho právneho štátu.

11. Napadnuté rozhodnutie, a to predovšetkým v časti výrokovej a v časti dotýkajúcej sa odôvodnenia relevantných myšlienkových úvah súdu, ktoré mali byť podkladom pre rozhodnutie, treba považovať za rozhodnutie vecne nesprávne, ktoré neprimeraným spôsobom zasiahlo a zasahuje do zákona a ústavou chránených základných práv odvolateľa, pričom ide o rozhodnutie, v ktorom v úplnosti absentuje relevantné odôvodnenie.

12. Súd prvej inštancie taktiež vec nesprávne právne posúdil a takto došlo k zásahu do základných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami.

13. Neodkladné opatrenie nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí a až z výsledku konania vo veci samej je možné posúdiť to, či išlo o úkon nevyhnutný na bránenie práva alebo nároku. Neodkladné opatrenie je len zabezpečovacím prostriedkom, pričom až podľa výsledku konania vo veci samej ukazuje na úspech sporovej strany v konaní.

14. V danom prípade procesný úkon žalobcov obsahuje žalobu, ale aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, t. j. v súčasnej terminológii neodkladného opatrenia, a pokiaľ súd prvej inštancie tomuto návrhu vyhovel a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nie je potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 420 CSP. Uznesenie, ktorým odvolací súd v danom prípade potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

15. Postup súdu prvej inštancie je vlastne absurdný, keď by mal úspešný účastník platiť náhradu trov neúspešnému a táto okolnosť je v priamom rozpore s § 255 ods. 1 CSP.

16. Rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, ktorým prikázal žalovaným 1/ a 2/ zdržať sa výkonu záložného práva na nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom konania, bol zmenený rozsudok Krajského súdu

v Prešove, č. k. 9Co/22/2020-515, ktorým súd žalobu zamietol. To znamená, že rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je toto rozhodnutie odvolacieho súdu a v ňom bol žalovaný 1/ v plnom rozsahu úspešný. Odvolací súd priznal žalovanému 1/ aj nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

17. V zmysle § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, po ktorom nasleduje konanie vo veci samej, sa však neuplatňuje a nebráni právo, ale len konzervuje určitý stav do času skončenia konania meritórneho.

18. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nejde o presadzovanie uplatneného nároku, ale ide len o nariadenie alebo nenariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktoré zachováva určitý stav práve do rozhodnutia o nároku, teda do rozhodnutia vo veci samej.

19. Dôsledkom uvedeného je i rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku II. rozsudku odvolacieho súdu, podľa ktorého bolo neodkladné opatrenie nariadené súdom prvej inštancie 29.3.2017 v spojení s uznesením odvolacieho súdu z 15.6.2017 zrušené. Takže v konečnom dôsledku tu ani v tomto čase žiadne rozhodnutie o úspešnosti žalobcu nie je.

20. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd uznesenie zrušil a konanie zastavil.

21. Žalovaný 2/ vo svojom odvolaní poukázal na to, že konajúci súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania výrokom VI. rozsudku, ktorý v čase vydania napadnutého uznesenia už nadobudol právoplatnosť, a teda o nároku na náhradu trov konania v tomto konaní, vrátane konania o nariadenie neodkladného opatrenia, bolo právoplatne rozhodnuté aj vzhľadom na skutočnosť, že v uznesení súdu prvej inštancie z 29.3.2017, č. k. 16C/8/2017-78 bolo konštatované, že o výške náhrady trov konania vo veci neodkladného opatrenia bude rozhodnuté rozhodnutím vo veci samej. Napriek tomu v rozpore s princípmi sporového konania konajúci súd napadnutým uznesením opätovne rozhodol o nároku na náhradu trov konania v časti o nariadení neodkladného opatrenia.

22. Predmetný postup súdu, kedy o tom istom nároku rozhodol konajúci súd po druhýkrát, teda opätovne rozhodoval o nároku na náhradu trov konania medzi totožnými subjektmi, je v rozpore s ustanoveniami CSP a napadnuté uznesenie nemalo byť vydané. Výrokom II. v uznesení z 29.3.2017, č. k. 16C/8/2017-78, súd prvej inštancie rozhodol, že o trovách konania o nariadení neodkladného opatrenia bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej. Následne rozsudkom vo veci samej súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania medzi žalobcami a žalovaným 2/. Voči predmetnému rozsudku, ani voči jednotlivým výrokom rozsudku, žalobcovia nepodali odvolanie, ktorým by namietali nesprávnosť výšky priznaných trov konania, alebo ktorým by namietali opomenutie rozhodnutia o náhrade trov konania v časti o nariadení neodkladného opatrenia.

23. Treba odkázať na princíp „vigilantibus iura scripta sunt“. Ak teda žalobcovia nenamietali skutočnosť, že konajúcim súdom im nebol priznaný nárok na náhradu trov konania v časti konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a predmetné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania nadobudlo právoplatnosť, treba mať za to, že konajúci súd nemôže dodatočne z vlastnej iniciatívy zhojiť svoje právoplatne rozhodnutie tak, že opätovne v tom istom konaní rozhodne o tom istom nároku na náhradu trov konania medzi tými istými subjektmi po druhýkrát.

24. Uvedeným postupom bola narušená kontradiktórnosť sporového konania a porušené právo žalovaného 2/ na spravodlivý proces, keď konajúci súd napriek skutočnosti, že žalobcovia nepodali opravný prostriedok voči rozsudku v časti o nároku na náhradu trov konania, následne svojvoľne a napriek existencii právoplatného rozsudku opätovne rozhodol o nároku na náhradu trov konania v časti o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

25. Ak žalobcovia nenamietali výšku priznanej náhrady trov konania a konajúci súd rozhodol rozsudkom o nároku na náhradu trov konania, aj o náhrade trov konania v časti o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom rozsudkom nadobudol právoplatnosť, treba mať za to, že opätovné rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania je v rozpore s princípmi sporového konania.

26. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd uznesenie v celom rozsahu zrušil.

27. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaných 1/ a 2/ nevyjadrili.

28. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalovaných 1/ a 2/ je dôvodné a napadnuté uznesenie treba zrušiť.

29. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP).

30. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP).

31. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

32. V prejednávanvej veci bolo nepochybne preukázané, že uznesením č. k. 16C/8/2017-78 z 29.3.2017 bolo nariadené predmetné neodkladné opatrenie spočívajúce v uložení povinnosti žalovaným 1/ a 2/ zdržať sa výkonu záložného práva na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam z 11.2.2013, ktorého obsah bol bližšie špecifikovaný v uvedenom uznesení súdu prvej inštancie. V tomto uznesení zároveň súd prvej inštancie určil, že o trovách konania o nariadení neodkladného opatrenia bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej. Toto uznesenie súdu prvej inštancie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Prešove, č. k. 5Co/94/2017-199 z 15.6.2017, pričom odvolací súd zároveň určil, že sa žalobcom náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

33. Následným rozsudkom č. k. 16C/8/2017-385 z 20.2.2020 súd prvej inštancie žalobe vyhovel vo veci samej, prikázal žalovanému 1/ zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou nehnuteľností zapísaných na LV XXX, k. ú. D., okres G., a žalobu voči žalovanému 2/ zamietol. Určil, že žalobca 1/ má voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, žalovaný 1/ má voči žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a žalovaný 2/ má voči obom žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

34. Tento rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej bol následne zmenený rozsudkom odvolacieho súdu – Krajského súdu v Prešove, č. k. 9Co/22/2020-515 z 27.5.2021, a to vo výroku I. týkajúcom sa prikázania žalovanému 1/ zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou nehnuteľností zapísaných na LV XXX, k. ú. D., a vo výroku IV. o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcom 1/ a žalovaným 1/ tak, že odvolací súd žalobu vo vzťahu medzi žalobcom 1/ A. B. a žalovaným 1/ Slovenskou sporiteľňou, a.s. zamietol a určil, že žalovaný 1/ - Slovenská sporiteľňa, a.s. má nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalobcovi 1/ A. B.. Zároveň odvolací súd zrušil predmetné neodkladné opatrenie nariadené súdom prvej inštancie uznesením č. k. 16C/8/2017-78 z 29.3.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, č. k. 5Co/94/2017-199 z 15.6.2017.

35. Z uvedeného vyplýva, že o náhrade trov celého konania vrátane konania o nariadení neodkladného opatrenia bolo vo vzťahu medzi všetkými sporovými stranami rozhodnuté jednak rozsudkom súdu prvej inštancie – Okresného súdu Prešov, č. k. 16C/8/2017-385 z 20.2.2020 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 9Co/22/2020-515 z 27.5.2021.

36. V týchto rozhodnutiach súdov sa vyslovene konštatuje, že sa nimi pokrýva náhrada trov proinštančného i odvolacieho konania v celom rozsahu, čo znamená, že v súčasnom štádiu konania nie je dôvod sa vracieť k rozhodovaniu o trovách konania vzniknutých v súvislosti s nariadeným neodkladným opatrením č. k. 16C/8/2017-78 z 29.3.2017.

37. Nie je zároveň logické, aby súd takto osobitne rozhodoval o trovách konania vo veci samej a o trovách konania týkajúcich sa neodkladného opatrenia, pretože tieto trovy tvoria jeden celok, a to, komu budú prisúdené, je dané zásadou uvedenou v § 255 ods. 1 CSP, teda úspechom vo veci samej, pričom nie je rozhodujúce ako bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Takéto delenie rozhodovania o nároku na náhradu trov konania (t. j. osobitné posudzovanie nároku na náhradu trov

konania týkajúcich sa neodkladného opatrenia a osobitné posudzovanie nároku na náhradu trov konania vo veci samej) je nepraktické a prináša do konania iba zmätočnosť, ktorej je potrebné zabrániť nazeraním na trovy konania ako jeden celok, o ktorých výsledku sa rozhodne v závislosti na výsledku konania vo veci samej. Zároveň treba konštatovať, že takýmto spôsobom, vlastne v zmysle vyššie uvedeného, v prejednávanej veci bolo aj rozhodnuté, lebo tak súd prvej inštancie v rozsudku vo veci samej, ako aj odvolací súd v rozsudku vo veci samej, o trovách konania vo vzťahu medzi všetkými relevantnými sporovými stranami rozhodli.

38. Preto je ďalšie rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania, tak ako to v prejednávanej veci urobil súd prvej inštancie napadnutým uznesením č. k. 16C/8/2017-525 z 27.3.2023, nadbytočné a toto uznesenie muselo byť postupom podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušené, nakoľko náhrada trov konania, vrátane konania o nariadení neodkladného opatrenia, bola už v tomto konaní vyriešená a v súčasnom štádiu konania predstavuje vlastne vec res iudicata.

39. Zároveň so zreteľom na osobitnú povahu tohto konania postačí pre nápravu nesprávneho postupu súdu prvej inštancie samotné zrušenie nezákonného rozhodnutia súdu prvej inštancie bez toho, aby bolo potrebné opätovne rozhodovať aj o trovách odvolacieho konania, čo so zreteľom na špecifický charakter veci nie je účelné a to najmä so zreteľom na to, že ani žalobcovia by nemali niesť zodpovednosť za chybné rozhodnutia súdu, na ktoré nedali podnet svojimi procesnými úkonmi.

40. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).